

ἀρχαϊομορφον ἐπίγραμμα τὸ συντασσόμενον πολ-
λάκις οὐκ ἄνευ μόθου ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ ἐκ
ψηφίδων τοῦ ἀρχαίου λόγου, παρὰ τὸ ἐνίοτε κα-
κόζηλον τοῦτο στιχοῦργημα ἐφ' οὗ τὰ παλαιὰ
δάνεια ὁμοιάζουσι πρὸς τεμάχην ἀναγλύφων ἀρ-
χαιῶν ἐνφοδομημένα εἰς πληθόκτιστον ἀχρωῶνα,
παρὰ τὸν κυκεῶνα τοῦτον ἔπου νεώτερα ὀνόματα
καὶ πράγματα εἰσδιάζονται εἰς τὴν πέδην τοῦ
ἀρχαίου μέτρου καὶ τῆς ἀρχαίας λέξεως ὡς νεο-
ῦφῃ παραρρήματα εἰς ἔνδυμα ἐκ παλαιῶν
βακῶν συγκεκριημένον, παρὰ τὸ θησιγενές,
λέγω, τοῦτο προϊόν ἀπειροκάλου μιμήσεως συνυ-
πῆρχε καὶ συνυπάρχει τὸ αὐτόβλαστον προϊόν
τῆς σπαργώσης δημῶδους Μούσης. Τὸ λαϊκὸν
τοῦτο ἐπίγραμμα δὲν εἶνε νεκροφανές καὶ δυσκί-
νητον, ἀλλ' εἶνε πλήρες χάριτος καὶ ζωῆς, εὐφυ-
ίας ἢ κακίας. Ὡς οἱ Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι
ὑπὸ τοῦ Σύλλα ἔσκωπτον αὐτόν, χλευάζοντες
τὴν ὑπὸ τῶν ἀλφῶν λελευκασμένην ἐρυθρὰν
ὄψιν τοῦ Ῥωμαίου στρατηλάτου διὰ τοῦ στίχου

σुकάμινον ἔσθ' ὁ Σύλλας ἀλφίτῳ πεπασμένον,

οὕτως ὁ βυζαντιακὸς λαὸς ἐνέπαιζε διὰ δη-
μῶδους ἐπιγράμματος τὸν ἀτυχῆ αυτοκράτορα
Μαυρίκιον ἐπὶ τῇ γενναίᾳ αὐτοῦ τεκνογονίᾳ καὶ
παρέβαλλε τὰ τέκνα αὐτοῦ πρὸς *εὐλοκοῦκουδα*
καὶ παῦρα τὸν πατριάρχην νὰ δώσῃ αὐτῷ
κατὰ κρανίου ἵνα μὴ ὑπεραίρηται. Καθ' οὗς
δὲ χρόνους βασιλεῖς καὶ μοναχοί, ἄνδρες καὶ
γυναῖκες ἐφιλοπόνουν ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ τῆς περ-
γαμηνῆς ἢ τοῦ βομβυκίνου χάρτου κακοτέχνους
καὶ καλοθεατρικὰς μιμήσεις τοῦ ἀρχαίου ἐπιγράμ-
ματος, οἱ φιλοσκομμονες δῆμοι ἐπλήρουν τὸν
ἀέρα τοῦ ἵπποδρόμου ἢ τῶν στρατοπέδων διὰ
τῶν αὐτομάτων, ἀνοθεύτων, ἐν τῇ ἀληθινῇ αὐ-
τῶν γλώσσει αὐτοσχεδιαζομένων ἐπιγραμμάτων.
Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν ὑπῆρξε πηνήγυρις
ἢ στάσις, ἐκστρατεία ἢ πολιορκία ἐν Βυζαντίῳ
ἢ τις νὰ μὴ συναδεύθη ὑπὸ τοῦ ἐπιγραμματοῦ
οἴστρου τοῦ βυζαντιανοῦ ὄχλου. Δυστυχῶς ὀλίγα
τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων διεσώθησαν ἡμῖν ὑπὸ
τῶν χρονογράφων, τινὰ δὲ παρεδόθησαν ἡμῖν
οὕτω παραμεμορφωμένα ὥστε ἀπέβαλον πολὺ
τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν χάριτος καὶ τοῦ πρώτου αὐ-
τῶν τύπου. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν βυζαντιανῶν
χρόνων. Καθ' ἣν δ' ἐποχὴν ἀπὸ τῶν πιστηρίων
τῆς Βενετίας καὶ Βιέννης, τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως καὶ Κερκύρας δημοσιεύματα ἑλληνικὰ
βιβλία ἐκοσμοῦντο ἐν τοῖς πρώτοις φύλλοις ὑπὸ
ἀνουσίαν τὸ πλεῖστον ἀφιερωτικῶν ἐπιγραμμά-
των ἐν ἀρχαίῳ μέτρῳ, ἐπὶ τῶν καλλιχρωμῶν
ἐξ Ἰταλίας μαστραπάδων ἐπεγράφοντο δημῶδεις
στίχοι ἔχοντες σχέσιν πρὸς τὸν οἶνον ὅστις ἐφαί-
δρνε τὰς ἡπειρωτικὰς τραπέζας. Τὰ ἐπιγράμ-
ματα ταῦτα διακρίνονται διὰ τὸ βραχὺ καὶ δη-
κτικὸν τῆς παροινίου φιλοσοφίας.

Ὅστις νέος εἴ τις νέα πίνει ὑπερβολικὰ
τὴν τιμὴν τοῦ ἀφανίζει, τὸν ὑγίαν του χαλῶ

ἐπιγράφεται ἐφ' ἐνὸς μαστραπᾶ. Εὐφρέστατον
δὲ εἶνε τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα.

Κρασί σὲ πίνω νὰ χαρῶ
καὶ σύ με κρούς ὅτ' ἄν τοῖχο,
ἐγὼ σε πίνω νὰ χαρῶ
καὶ σύ με σέρνεις ὅτ' ἄν μωρό.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

«Μὴν πηγαίνης ἐκεῖ... εἶνε κίνδυνος!»

Ποῖον παιδίον ἀκούον τὴν φράσιν ταύτην δὲν
αἰσθάνεται ἑαυτὸ ἀκατανικήτως ἐλκόμενον πρὸς
τὴν κινδυνώδη γωνίαν, ἣν παρηγγείλαν αὐτῷ
ν' ἀποφύγῃ; Καὶ εἰς μόνην τὴν λέξιν κίνδυνος,
πάλ्लεται ἡ καρδία του. Πλησιάζει, περιφέρεται,
πραττηρεῖ. «Ἐδῶ εἶνε!..» λέγει, καὶ ἐν αὐτῷ
δὲ τῷ βᾶθει τοῦ φόβου του ὑπάρχει τὸ γοη-
τεῦον αὐτό, τὸ καθιστῶν θελατικὸν τὸν κίνδυνον.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι παιδίον ὦν ὠδηγούμενη νὰ
παίζω ἐνίοτε εἰς μέγα ἐγκαταλελειμμένον δάσος.
Ἐντὸς τοῦ δάσους τούτου, ὑπὸ πυκνὰς βᾶττους
καὶ ἀκάνθας ἔκειτο ὑψηλὸν τι ἀνάχωμα πρὸς
δρομίσκον ἄγον. Ὁ δρομίσκος οὗτος μὲ εἴλκυε·
ἐπεθύμουν νὰ πηδήσω ἀπὸ τοῦ ἀναχώματος.
Ἄλλ' ἦτο τόσον ὑψηλόν! Διηρχόμενη ὥρας ὅλας
ἐρυθρὸς, συγκεκριημένος, λέγων κατ' ἑμαυτόν:
«Θὰ πηδήσω, δὲν θὰ πηδήσω.» Τέλος ἡμέραν
τινὰ ἐπήδησα καὶ ἐκτύπησα πολὺ. Ἄλλ' ἀδιά-
φορον! ἤμην εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτόν
μου, ἐνόμιζα δ' ὅτι εἶχον ἀνκουφισθῆ ἀπὸ δυσ-
βάστακτον βᾶρος.

Ἄναντιρρήτως μέγα θέλημα ἔχει ὁ κίν-
δυνος, καὶ ἐλκύεται τις πρὸς αὐτόν καὶ ἄκων
ἔτι. Εἶνε ἐν τῶν ἰσχυρῶν συναισθημάτων, ἅτινα
μᾶς συνταράττουσι, μᾶς συγκλονοῦσι καὶ παρέ-
χουσιν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς τὸ μέτρον τοῦ τί δυνά-
μεθα νὰ πράξωμεν, καὶ τί πραγματικῶς ἀξίζομεν

Ὁ κίνδυνος ἐξάγει, ἀποφυλακίζει τὸν ἐν ἡμῖ
ἐγκεκλεισμένον ἄνθρωπον, ὃν σχεδὸν οὐδέποτε
βλέπομεν. Καταργεῖ τὰς ἀνοήτους συνθήκας τοῦ
βίου, θραύει πάντα τὰ περιβάλλοντα ἡμᾶς δε-
σμὰ, μόνος δ' αὐτός, κλλιτέρον πάσης δημο-
κρατίας, ἐγκαθίστησιν ἀληθῶς τὴν ἰδέαν τῆς
ισότητος, τῆς ἀδελφότητος. Οὐδέποτε εἶδόν
τηλικαύτην ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἄλ-
λήλους, ταιαύτην εἰλικρίνειαν, ὅσην ἐνώπιον τοῦ
κινδύνου. Φαίνεται ὅτι ἐκ τῆς θερμότητος τῶν
ἀδελφικῶς θλιβομένων χειρῶν τὸ θάρρος μετα-
δίδεται ἀπὸ τῶν μὲν εἰς τοὺς δέ.

Ἐννοεῖται ὅτι πρὸς τὸ θέλητρον τοῦ κινδύνου συμμίγνυται πάντοτε, καὶ παρὰ τοῖς ἀνδρειοτάτοις ἔτι, θλίψις τις τῆς καρδίας, δισταγμός τις, κινήσις τις πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς ἐκείνη ἦν ἔκαμνον ὅτε ἤμην κεκλιμένους ἐπὶ τοῦ ἀναχώματος καὶ ἦτις μοι καθίστα τὸ πῆδημα δελεαστικώτερον ἐκάστοτε. Μόνη ἡ ἔξις δύναται νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ τῶν κρίσεων τούτων τῆς ἀδυναμίας, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἔξις κινδύνου τινὸς θωρακίζει ἡμᾶς καὶ καθιστᾷ ἰσχυροὺς μόνον κατ' αὐτοῦ τούτου τοῦ κινδύνου. Ἐν θαλάσῃ, κατὰ σφοδρὰν τρικυμίαν, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ναῦται ἐκτελοῦσι τοὺς χειρισμοὺς τοῦ ἀνέμου καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου θραῦσιν τῶν κυμάτων, γηραῖός τις στρατιώτης ἑκατὸν μαχῶν μετασχών, δυνατόν νὰ ὠχριάσῃ, νὰ φρικιάσῃ, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ εἶνε ἀνανδρὸς. Οὗτος ἔχει συνειθίσει εἰς τὰς σφαίρας καὶ τὰ ὀβούζια. Ἐξοικειώθη πρὸς τὴν ιδέαν τοῦ ν' ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἐπὶ τοῦ χείλους τάφρου τινὸς ἀλλ' ὄχι καὶ ν' ἀποθάνῃ πνιγείς, παλαιῶν πρὸς τὰ ἀφρισμένα κύματα!..

Ἄν τοῦλάχιστον ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν νὰ μετασχη τῶν χειρισμῶν, ἡ ἄλλης τινὸς ὑπηρεσίας, θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἀντίσταται κατὰ τοῦ κινδύνου. Ἄλλ' ὄχι, πρέπει νὰ μένη ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἀνωφελὴς καὶ ἀκίνητος πρὸ τοῦ ἀγνώστου κινδύνου. Εἶνε τρομερὸν.

* *

᾿Ω! τὴν μικρὰν ἐκείνην ἀνατριχίασιν τοῦ κινδύνου, τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἠσθάνθη ἀπαξ τοῦλάχιστον; ᾿Ωσεὶ σικιά τις διέρχεται ἐπὶ τῶν προσώπων. Συγχρόνως τὸ σῶμα γίνεται δυσκαμπτότερον. Ἰστάμεθα ἔτοιμοι. Προσοχή, ἐφθάσαμεν!.. Τότε εἶνε ἀξιοπαρατήρητος ἡ ἐπὶ πάντων ἐντύπωσις τοῦ κινδύνου. Ἐκαστος ἐκφράζει αὐτὸν διαφόρως. Τινὲς καθίστανται φλύαροι, ἀδυνατοῦντες νὰ κρατήσωσι τοὺς λόγους των. Ἄλλοι τοῦναντίον, σφίγγουσι τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. Παρὰ τοὺς νευρικῶς γελῶντας ὑπάρχουσι τινὲς λίαν ἀδημονοῦντες ἐπὶ τῇ εὐθυμίᾳ ταύτῃ. Ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ὁ κίνδυνος, τὰ ὠχριῶντα χαρακτηριστικὰ τῶν προσώπων συστέλλονται εἰς συγκέντρωσιν τῆς ὄλης ὑπάρξεως. Οἱ ὀφθαλμοὶ διαστέλλονται, αἱ φωναὶ μεταβάλλουσι διαπασῶν. Γίνονται ἄγριαι, βραχναί.

Ἄλλ' ὁ κίνδυνος δὲν μεταβάλλει μόνον τὰ ὄντα. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀτμόσφαιρα νομιζεις δονεῖται, αἰσθάνεται. Καὶ αὐτὸ τὸ τοπίον μεταβάλλεται. Ὅταν περιλάμπηται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸ συναίσθημα τοῦ κινδύνου παρίστησιν ἡμῖν αὐτὸ ὡς σικιασθὲν καὶ ὠχριάσαν. Ὁ οὐρανὸς γίνεται σοβαρώτερος, ἡ φύσις μεγαλύνεται.

Ἡδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τοῦτο πάντες ἡμεῖς οἱ εἰς ἀψιμαχίαν τινὰ περὶ τοὺς Παρισίους

παρευρεθέντες. Ἡ οἰκεία ἐκείνη ἐξοχή, οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ, αἱ ὄχθαι τοῦ Σηκουάνα ἢ τοῦ Μάρνου, αἵτινες ἀπετρίβησαν ὑπὸ τῶν θημάτων τῶν περιοδεούντων, μᾶς ἐφαίνοντο ὡς τοπία ἄγνωστα, ἢ μᾶλλον μεταμεμορφωμένα.

Τὰ ἐμβλήματα τῶν πανδοχείων ἐνεποιοῦν πένθιμον ἐντύπωσιν. Οὐχὶ δὲ μόνον τὰ ὁδογράφματα, τὰ χαρακώματα, αἱ κρημνισθεῖσαι γέφυραι, αἱ ἀνοιχθεῖσαι τάφροι παρεῖχον νέαν φυσιογνωμίαν εἰς πάντα τὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ πρὸ παντός ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ κινδύνου.

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἐπεσκέφθην μικρὰν τινα τοῦ Μάρνου γωνίαν, ἐν ἣ, κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1871, διῆλθον πέντε λεπτὰ ἀληθοῦς κινδύνου, μεγάλης συγκινήσεως. Οἱ καλαμώνες τῆς ὄχθης, λευκὸς τοῖχος νεόδμητος, ὑπὸ σφαιρῶν τετραπυμένους, καπηλεῖον ἠρειπωμένον, οὐ ὑπελείπετο σικίας ὑπὸ περιπλοκάδος κεκαλυμμένη, πάντα ταῦτα εἶχον ἐντυπωθῆ ἐν τῷ βλέμματί μου, εἶχον ἐγχαραχθῆ ἐν ἐνὶ δευτερολέπτῳ καθ' ὃ ὡς ὀπτασίαν εἶδον αὐτά, καὶ ὅμως μόλις ἀνεγνώρισα τὸ μέρος.

Τὸ αὐτὸ ἦτο καὶ πάλιν παράπηγμα τοῦ καπηλεῖου, ὁ αὐτὸς κατατρυπημένος λευκὸς τοῖχος, ἀλλὰ οὐχὶ καὶ οἱ Σάξονες, ἐνεδρεύοντες ἐκ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης, παρελθόντος δὲ τοῦ κινδύνου, τὸ βεῦμα ἐκείνου τοῦ ὕδατος ὅπερ μοι εἶχε φανῆ τὸσον μέγα, τὸσον φοβερόν, μοι ἐφαίνετο πλέον ἀπλῆ θελκτικὴ γωνία παρισίου τοπίου.

* *

Φίλοι μου, ζήτω ὁ κίνδυνος! Οὐδὲν ὡς αὐτὸς στομόνει τὰς ψυχάς. Ἄν κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ ἐμβάλλῃ ῥίγος καὶ εἰς τοὺς γενναιοτάτους, ποῖον ὅμως θαυμάσιον θάλαπος ἀπολείπει ἐν τῇ καρδίᾳ ἀπερχόμενος! Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν ὅλων ἡμῶν τῶν δυνάμεων, πόσον ὠραία εἶνε ἡ μετέπειτα χαλάρωσις ὅλης ἡμῶν τῆς ὑπάρξεως. Πόσον εὐαρέστως γελῶμεν! πόσον νῆχαριστημένοι εἴμεθα ὅτι ζῶμεν! εἶνε ἡ ἀντίδρασις φεγγολούσης πυρᾶς μετὰ μακρὰν ἐν ψύχει πορείαν.

Τὴν θελκτικὴν ταύτην ἀντίδρασιν ἠσθάνθη, τὸ δειλιῶν Κυριακῆς τινος, εἰσελθὼν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βονιφάτσιο τῆς Κύρνου. Ἐπὶ δύο ἡμέρας εἶχομεν παλαίσει πρὸς τὴν τρικυμίαν. Εἶχον θραυσθῆ οἱ ἰστοὶ μας, τὸ κύτος ἦτο πλήρες ὕδατος. Ἦτο θαῦμα πῶς ἐσώθημεν.

Μοὶ ἐφάνη δὲ ὠραῖος ὁ λιμενίσκος ἐκείνος, οὐ τινος τὰ ὑπνώττονα ὕδατα προχωροῦσι μεταξὺ βράχων λειῶν καὶ μαύρων. Ἐν τῷ βάθει ἐφαίνετο φωταυγῆς ἡ προκυμαία, καὶ χαλικόστρωτος ἀνωφερὴς δρόμος ἄγων πρὸς τὴν πόλιν. Ὑψηλά, ἐφαίνετο παλαιὰ ἐκκλησία ὑπὸ ἰπποτῶν κτισθεῖσα ἐπὶ ἀνδῆρου, εὐρύτατον ἔχοντος ὀρίζοντα. Ἐφθάσαμεν καθ' ἣν στιγμὴν ἔληγεν ὁ ἐσπερινός... Μοὶ ἐφάνη ὅτι οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς μου

ἀνέπνευσα τόσον ἀπλήστως. Πέριξ ἐφαίνετο ἡ ἀφροστεφής θάλασσα, αἱ ἀκταὶ τῆς Σαρδηνίας, τὸ στενὸν ὑπὸ φωτὸς ἀπλέτου καταυγαζόμενον. Ἦκούομεν τὸν κρότον τῶν κυμάτων ἐκπληττόμενοι ὅτι δὲν ἤσθανόμεθα τὸν σάλον αὐτῶν· ὁ δ' ἄνεμος παρήρηχτο ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν μακινώδης ἐν ᾧ ἐστηριζόμεθα ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου. Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὸ δειλινὸν ἐκεῖνο. Μετὰ τὴν βοήν καὶ τὴν συγκίνησιν τῆς τρικυμίας ἡ γαλήνη ἐκείνη, ὁ θερμὸς ἥλιος! . . . Ἡσθανόμην ὑπερτροφίαν χαρᾶς, ζωῆς, εὐρυνόμενον τὸν πρὸ ἐμοῦ ὀρίζοντα, ὄλην μου τὴν ὑπαρξιν, ἤσθανόμην τὸ ἐκ τῆς παρελεύσεως τοῦ κινδύνου θελκτικὸν συναίσθημα.

(Alphonse Daudet)

. . . A

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ὁ ἰδρῶς.

Τὸ θευστόν τὸ παραγόμενον ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ἀδένων καὶ διαχεόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος κατὰ τοὺς μεγάλους καύσωνας, ἐλαττοῦται κατὰ τὸν χειμῶνα, κατὰ δὲ τὰ σφοδρὰ ψύχη δὲν ὑφίσταται σχεδόν. Καὶ ὅμως πάντοτε ὑπάρχει, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὅταν ἐχέσεται ἄφθονον ὀνομάζεται ἰδρῶς, μόλις αἰσθητόν, κλεῖται νοτῖς, καὶ ἐντελῶς ἀνεπαίσθητον, εἶνε ἡ ἄδηλος διαπνοή.

Ἡ ἔδρα, ἡ ποσότης, αἱ χημικαὶ ιδιότητες, ἡ ὁσμὴ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ἰδρῶτος παρουσιάζουσι πλείστας ποικιλίας.

Ἐὰν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ ποσότης τοῦ ἐκκρινόμενου ἰδρῶτος εἶνε λίαν ποικίλη κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ὅτι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θερμοκρασίας καὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ ποιῶ τῶν παρεμβαλλομένων ὑγρῶν, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι κατὰ μέσον ὄρον ἡ ὀλικὴ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος παράγει περίπου μίαν λίτραν ἰδρῶτος εἰς διάστημα εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Αἱ ἔρευναι τοῦ Φάβρου κατέδειξαν ὅτι ἄτομα ὑποβληθέντα εἰς δραστηρίους ἐφιδρώσεις πηγήγαγον ἐν μιᾷ ὥρᾳ μέχρι δύο καὶ ἡμισείας λίτρων ἰδρῶτα. Ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμίανος, ὅστις ἔτρωγε περὶ τὰς τεσσαράκοντα λίτρας κρέατος, ἰδρωσε τοσοῦτον ἀφθόνως, ὥστε ὑδρίας ἐγέμιζεν ἐξ αὐτοῦ.

Αἱ χημικαὶ ιδιότητες τοῦ ἰδρῶτος, αἱ τοσοῦτον λεπτομερῶς ἐρευνώμεναι ὑπὸ τῶν νεωτέρων χημικῶν, δὲν εἶχον διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαίων. Πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ὁ Γαλιλνὸς συνίστα εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἐξετάζωσι τὸν ἰδρῶτα τῶν ἀσθενῶν ἵνα ἐξ αὐτοῦ ἐξάγωσιν ὀδηγίαν πρὸς θεραπείαν αὐτῶν.

Ἡ ὁσμὴ τοῦ ἰδρῶτος ἐχρησιμοποιήθη ἐν τῇ ἱατρικῇ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διαγνώσεως, καὶ ὡς ἀπέδειξε προσφάτως ὁ δόκτωρ Μανέν ἐν τῷ σοφῷ αὐτοῦ συγγράμματι περὶ τῶν ὁσμῶν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, εἶνε πολύτιμον μέσον, ὅπερ δὲν πρέπει οὐδέποτε νὰ παραμεληθῆται.

Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ὅτι ὁ ἰδρῶς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εὐωδίαζε: «τοῦ χρωτὸς ἡδιστον ἀπέπνευε καὶ τὸ στόμα κατεῖχεν εὐωδία καὶ τὴν σάρκα πᾶσαν, ὥστε πληροῦσθαι τοὺς χιτωνίσκους. . .» Ἀμερικανὸς τις δόκτωρ ποιεῖται λόγον περὶ τινος ὑστερικής, τῆς ὁποίας τὸ ἀριστερόν ἡμισυ τοῦ στήθους εἶχε διαπνοὴν ἀναδίδουσαν τὴν ὁσμὴν τοῦ φυτοῦ τῆς ἱριδος. Ὁ Σμιθ ἐγνώρισεν ἄνθρωπον, οὗτινος ἡ διαπνοή, λίαν ἄφθονος εἰς τὰς χεῖρας, εἶχε τὴν ὁσμὴν τοῦ θείου. Ἐτερός τις ἰατρός παρατήρησε νεανίδα τῆς ὁποίας οἱ δάκτυλοι ἐν ταῖς συνοχαῖς αὐτῶν διέχεον ἰσχυρὸν ἄρωμα βανίλιας. Ὁ Βαρβιὲ ἀφηγεῖται τὴν ἱστορίαν ἐνὸς λοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ, ὅστις ἔπαθεν ἐκ δυσώδους διαπνοῆς τοῦ ἡμίσεος μόνον τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀντιστάσης εἰς πᾶσαν θεραπείαν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῆ τοῦ στρατοῦ.

Αἱ περιπτώσεις αὗται, ὡς παρατηρεῖ ὁ δόκτωρ Μανέν, προέρχονται ἐκ νευρικῶν διαταράξεων· ὁ δὲ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς Ἀμερικανὸς δόκτωρ δὲν διστάζει νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ καλουμένη ὁσμὴ ἀριότητος δὲν εἶνε ἀπλοῦν ῥητορικὸν σχῆμα, ἀλλ' εἶνε ἀκριβῶς ἡ ἐκδήλωσις ἱερᾶς τινος νευροπαθείας, εὐωδιαζούσης τὸ δέρμα δι' ἐκκρίσεων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐαρέστων κατὰ τὰς στιγμὰς τοῦ θρησκευτικοῦ παροξυσμοῦ καὶ τῆς ἐκστάσεως. Ἀλλὰ δὲν δύναται τις, νομίζομεν, νὰ ἀρκεσθῆ εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην τοῦ σοφοῦ ἱατροῦ τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἐν τῷ περὶ ὑστερισμοῦ βιβλίῳ του ὁ Bernutz ἰσχυρίζεται ὅτι ἐν τῷ ὑστερικῷ ληθάργῳ ἡ ἄδηλος διαπνοὴ ἀναδίδει ὁσμὴν πτώματος.

Ἡ ὁσμὴ τοῦ ἰδρῶτος παρὰ τοῖς τρελλοῖς εἶνε ἰδιαζούσα, ὀξεῖα, καὶ δυσώδης, ἐνθυμίζουσα τὴν ὁσμὴν τῶν διαρκῶς κεκλεισμένων χειρῶν συγκερατμένῃν πρὸς τὴν τῶν θηρίων ἢ τῶν ποντικῶν· εἰσχωρεῖ δὲ πανταχοῦ, εἰς τὰ ἐνδύματα, εἰς τὰ ἔπιπλα, εἰς τὰ μέρη τὰ κατεχόμενα ὑπὸ τῶν τρελλῶν, καὶ εἶναι λίαν διαρκῆς μεθ' ὅλας τὰς περὶ καθαριότητος φροντίδας.

Τίς ἀγνοεῖ τὰς ἐφιδρώσεις τῶν ποδῶν, αἵτινες, οὐδ' αὐτῶν τῶν βασιλέων φείδονται; Ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς υγείας τοῦ βασιλέως» ὁ Φαγῶν ἀναφέρει ὅτι ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' κατεῖχτο ὑπὸ τοῦ παθήματος αὐτοῦ, κληρονομήσας ἀναμφιβόλως τὸ πάθος τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου τοῦ πάππου του, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπε ποτὲ ἡ δεσποινὶς Verneuil ὅτι, ἂν δὲν ἦτο βασιλεὺς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸν ὑποφέρῃ κανεὶς, ἀπόζοντα ὡς θνησιμαῖον.

Αἱ τροφαὶ καὶ τὰ φάρμακα μεταβιβάζουσιν εἰς